

Priopćenje za medije

Luxembourg, 13. listopada 2022.

Rashodi EU-a: revizori su utvrdili da se broj pogrešaka povećao

Broj pogrešaka u rashodima iz proračuna EU-a zabilježio je povećanje, poručuje Europski revizorski sud (Sud). Iako su revizori u danas objavljenom godišnjem izvješću zaključili da računovodstvena dokumentacija EU-a za financijsku godinu 2021. daje istinit i vjeran prikaz i ocijenili da prihodi ne sadržavaju pogreške, u plaćanjima ih je i dalje previše. Revizori su ujedno utvrdili rizike u vezi s financijskim sredstvima EU-a koja su stavljena na raspolaganje u odgovoru na krizu uzrokovanu koronavirusom i ratnu agresiju u Ukrajini. Izvješće prvi put uključuje zasebno mišljenje o privremenom instrumentu EU-a za oporavak – Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Revizori su utvrdili da se ukupna stopa pogreške u rashodima iz proračuna EU-a 2021. povećala na 3,0 % (2020.: 2,7 %). Gotovo dvije trećine rashoda obuhvaćenih revizijom (63,2 %) smatralo se visokorizičnima, što je također dodatno povećanje u odnosu na 2020. (59 %) i prije toga. Pravila i kriteriji prihvatljivosti kojima je ta vrsta rashoda uređena često su složeni pa su stoga i pogreške vjerojatnije. U visokorizičnim rashodima i dalje postoji značajna stopa pogreške, koja je za 2021. procijenjena na 4,7 % (2020.: 4,0 %).

Nepovoljno mišljenje o rashodima iz proračuna EU-a

Kao i prethodnih dviju godina, revizori su zaključili da je stopa pogreške za visokorizične rashode bila raširena i iznijeli nepovoljno mišljenje o rashodima EU-a za 2021.

Procijenjena stopa pogreške nije mjerilo prijave, neučinkovitosti ili nesvrhovitog trošenja sredstava: riječ je o procjeni iznosa sredstava koja nisu u potpunosti iskorištena u skladu s pravilima EU-a i država članica. Međutim, revizori su u okviru svojih aktivnosti otkrili i 15 slučajeva u kojima postoji sumnja na prijevaru (u usporedbi sa šest slučajeva 2020.). Te su slučajeve prijavili Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF), koji je već pokrenuo pet istraga. Sud je jedan od tih slučajeva usporedno prijavio i Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO), kao i još jedan slučaj koji je otkrio tijekom 2021.

„Uzimajući u obzir ratnu agresiju u Ukrajini, nestašicu energije, pandemiju koronavirusa i klimatske promjene, EU je prisiljen istodobno se suočavati s posljedicama nezapamćenog niza kriza“, izjavio je predsjednik Suda Tony Murphy. „Takvo okruženje donosi povećane rizike i izazove za financije

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke godišnjeg izvješća koje je usvojio Europski revizorski sud. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

EU-a, zbog čega je još važnije da Europska komisija upravlja tim financijama dobro i djelotvorno. Sud svojim radom igra važnu ulogu u jamčenju takvog upravljanja.”

Prvo mišljenje o rashodima iz Mehanizma za oporavak i otpornost

Ovogodišnjom revizijom prvi je put obuhvaćen Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF, od engl. *Recovery and Resilience Facility*), glavna sastavnica paketa „NextGenerationEU” (NGEU) vrijednog 800 milijardi eura, čija je svrha ublažiti gospodarske posljedice pandemije. Dok se rashodi iz proračuna EU-a temelje na nadoknadi troškova i ispunjavanju određenih uvjeta, u okviru RRF-a države članice primaju financijska sredstva nakon što dostignu unaprijed definirane ključne etape ili ciljne vrijednosti. Tijekom 2021. iz RRF-a je izvršena samo jedna isplata, i to Španjolskoj. Revizori su utvrdili da jedna od 52 ključnih etapa uključenih u španjolski zahtjev za plaćanje nije u potpunosti dostignuta, ali povezani učinak ne smatraju značajnim. Međutim, revizori su utvrdili nedostatke u Komisijinom ocjenjivanju ključnih etapa i pozivaju na poboljšanja u budućim ocjenjivanjima te vrste.

Revizori napominju da usklađenost s drugim pravilima EU-a i nacionalnim pravilima nije sastavni dio Komisijine procjene zakonitosti i pravilnosti plaćanja u okviru RRF-a te ona stoga nije obuhvaćena mišljenjem Suda. Taj će se aspekt razmotriti zasebno u okviru budućih revizija nakon što Europska komisija dovrši svoje aktivnosti u tom pogledu. Nadalje, djelotvornost različitih reformi sadržanih u relevantnim ključnim etapama prije bi bila tema za buduća posebna tematska izvješća u kojima bi se procijenila njihova djelotvornost.

Odgovor na pandemiju i ratnu agresiju u Ukrajini donosi veće proračunske rizike

Ukupna izloženost proračuna EU-a potencijalnim budućim obvezama više se nego udvostručila 2021., i to sa 131,9 milijardi eura na 277,9 milijardi eura. Razlog tomu ponajprije leži u izdavanju obveznica u vrijednosti od 91,0 milijarde eura radi financiranja paketa NGEU te povećanju iznosa financijske pomoći državama članicama za zaštitu radnih mjesta i radnika pogođenih pandemijom za 50,2 milijarde eura.

Revizori upozoravaju i na rizike koje ratna agresija u Ukrajini donosi za proračun EU-a. Ukrajina je na kraju 2021., u okviru različitih programa EU-a, imala nepodmirene zajmove u nominalnoj vrijednosti od 4,7 milijardi eura. Europska investicijska banka usto je odobrila Ukrajini zajmove pokrivena jamstvima EU-a u vrijednosti od 2,1 milijarde eura.

Nepodmirene obveze iz proračuna EU-a smanjile su se 2021., uglavnom zbog kašnjenja u primjeni fondova pod podijeljenim upravljanjem u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., te su na kraju 2021. iznosile 251,7 milijardi eura (2020.: 303,2 milijarde eura). Međutim, ukupne nepodmirene obveze (uključujući 89,9 milijardi eura za instrument NGEU) dosegle su rekordno visoku razinu od 341,6 milijardi eura. Sud ističe da u državama članicama i dalje postoje znatne razlike u stopama iskorištenosti sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) iz proračuna za razdoblje 2014. – 2020. Na primjer, dok su Irska, Finska i Cipar zatražili isplatu više od triju četvrtina sredstava koja su im dodijeljena, tri zemlje EU-a u kojima je stopa iskorištenosti sredstava bila najniža (Hrvatska, Slovačka i Malta) iskoristile su tek nešto više od polovice sredstava za koje su preuzete obveze.

Otvorena pitanja u vezi s Komisijinom obavijesti Mađarskoj u pogledu vladavine prava

Revizori se u svojem izvješću osvrću na pisanu obavijest koju je Komisija poslala Mađarskoj u travnju 2022., na temelju koje je pokrenut postupak koji može dovesti do poduzimanja mjera protiv određene države članice zbog kršenja vladavine prava. U izvješću o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti, u kojem se iznose ključne informacije o Komisijinoj unutarnjoj kontroli i

financijskom upravljanju, Komisija nije navela kako bi ta obavijest mogla utjecati na pravilnost rashoda u Mađarskoj.

Kontekst

Rashodi iz proračuna EU-a 2021. iznosili su 181,5 milijardi eura, tj. 2,4 % ukupnih rashoda opće države u državama članicama, odnosno 1,3 % njihova bruto nacionalnog dohotka. Ako se uzmu u obzir rashodi iz RRF-a, plaćanja EU-a 2021. iznosila su ukupno 228,0 milijardi eura. Otprilike tri četvrtine proračunskih sredstava potrošeno je u okviru podijeljenog upravljanja, sustava u kojem države članice raspoređuju financijska sredstva, odabiru projekte i upravljaju rashodima EU-a.

Revizori svake godine obavljaju reviziju prihoda i rashoda EU-a te ispituju je li godišnja računovodstvena dokumentacija pouzdana i jesu li prihodovne i rashodovne transakcije usklađene s važećim pravilima.

„Nepovoljno” mišljenje znači da su revizori utvrdili raširene probleme. U svrhu donošenja mišljenja revizori ispituju uzorke transakcija kako bi na temelju statističkih podataka procijenili u kojoj su mjeri u rashodima iz proračuna EU-a prisutne pogreške. Revizori uspoređuju procijenjenu stopu pogreške za te rashode s pragom od 2 %, koji označava stopu iznad koje se nepravilni rashodi smatraju značajnima.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547